

## Motion till riksdagen 2016/17:3532

av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L)

### med anledning av prop. 2016/17:35 En avgiftsfri filmgranskning och utvidgad ledsagarregel

---

#### Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att successivt övergå från dagens lagreglering av åldersgränser för film till ett system med självreglering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny roll för Statens medieråd och tillkännager detta för regeringen.

#### Motivering

Filmen kan som få andra konstarter beröra, förändra och underhålla. Staten har alltsedan filmens tillblivelse haft en ambition att vilja skydda medborgarna från skadligt inflytande. Filmer har censurerats och klippts om enligt statens önskemål, och åldersgränser har begränsat barn och ungdomars möjlighet att se vissa filmer. Vad som har ansetts skadligt har ändrats över tid.

Vi lever i en tid där statens möjlighet att skydda medborgarna genom åldersgränser och censur är högst begränsad. Dagens system innebär att en framställning i film som ska visas för barn under 15 år vid en allmän sammankomst eller offentlig visning ska vara godkänd av staten. Syftet med lagen är att skydda barn och unga. Statens medieråds granskning når dock bara det fåtal filmer som visas på biografer. Ett tekniskskifte har skett och människor ser i dag på film via plattor, datorer, tv-apparater, streamingtjänster, dvd och hemmabioanläggningar. Andelen filmer som årligen ses i Sverige från en biofätölj är endast 3 procent. Granskningen är därmed tämligen tandlös utifrån den vällovliga ambitionen att skydda barn och är en lagstiftning som skapades för en tid när det fanns två tv-kanaler och den mesta filmen sågs på bio.

Alliansregeringen föreslog riksdagen i proposition 2009/10:228 att avskaffa filmcensuren för vuxna. Den lagen trädde i kraft den 1 januari 2011. Regeringens proposition 2016/17:35, som föreslår en avgiftsfri utvidgad ledsagarregel som innebär

att barn som fyllt 11 men inte 15 år och som är i sällskap med en person som fyllt 18 år får medges tillträde till visning av en framställning som inte är tillåten för barn under 15 år, är en rimlig förändring.

Det går inte att blunda för den tid vi lever i och hålla fast vid en statlig granskning av biofilmer. Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth gav redan i juli 2013 Kristina Ahlinder i uppdrag att utreda systemet för att sätta åldersgränser på film. Målet var att i en ny tid hitta ett system där fler filmer blir åldersdeklarerade. Utredningsbetänkandet En ny modell för ålderklassificering av film för barn och unga, SOU 2014:64, avlämnades i augusti 2014. Där konstateras att en mycket liten del av filmkonsumtionen sker på biografer så som redovisas ovan. Som en konsekvens av detta föreslås en successiv övergång från en lagreglerad ålderklassificering till en självreglering av marknaden. Branschen kan då successivt använda sitt inflytande för att förmå fler aktörer att använda de åldersgränser som har beslutats inom åldersgränssystemet. I utredningen konstateras att erfarenheten från andra länder, bl.a. Finland, visar att denna form av ansvarstagande fungerar för aktörerna och branschen som helhet.

Vi delar utredningens uppfattning och ser en möjlighet till att samtliga filmer i alla visningsfönster får en åldersrekommendation. Det föräldraansvar som regeringen säger sig vilja värna i propositionen blir på så sätt större och bredare, givet att föräldrarnas och andra vuxnas möjlighet att bedöma filmers lämplighet för barn förbättras. Därför bör regeringen ges i uppdrag att successivt övergå från en lagreglerad till en självreglerad filmgranskning.

I detta nya självreglerande system får Statens medieråd en helt ny roll. I stället för att granska och bestämma åldersgränser med begränsad skyddande effekt ska myndigheten mer anta karaktären av expert som med stöd av den senaste forskningen på området ska samverka med filmbranschen. Myndighetens arbete blir fokuserat mot att filmbranschen tar ett större ansvar när det gäller att skydda barn och ungdomar mot skadlig mediepåverkan. Detta är särskilt viktigt under övergångsperioden mellan lagreglerad och självreglerad ålderklassificering. Myndigheten bör knyta till sig expertråd och systematiskt arbeta med föräldrar och andra vuxna i barns och ungas närhet kring vikten av att respektera upphovsrätten. Uppgiften att skydda barnen bör vara central i en framtida ny organisation där myndigheten får ansvar för filmbranschen i dess helhet i motsats till dagens mer begränsade fokus på film som visas på svenska biografer.

Sammanfattningsvis bör Statens medieråd mer långsiktigt få karaktären av en myndighet som samverkar med filmbranschen i dess helhet genom utbildning och uppföljning. Denna modell öppnar för ett bättre skydd för barn och unga.

Vi vill se en modern filmpolitik. Proposition 2016/17:35 är ett steg på vägen men långt ifrån tillräckligt. I en tid när barn och unga, via några enkla knapptryck, har tillgång till alla former av filmer behöver samhället alla goda krafter samverka – filmbransch, föräldrar, skola och övriga aktörer. Modellen med en lagreglerad statlig ålderklassificering för vissa filmer har nått vägs ände och arbetet med att successivt fasa ut densamma bör därför fortsätta.

*Olof Lavesson (M)*

*Per Lodenius (C)*

*Bengt Eliasson (L)*